

Seznam příloh

Příloha 1 – Souhlas rodičů (zákonných zástupců) s účastí dítěte na výzkumu k diplomové práci

Vážená paní, vážený pane,

jmenuji se Anna Čekalová a jsem studentkou 5. ročníku oboru Učitelství pro 1. stupeň ZŠ na Pedagogické fakultě UK. Ráda bych Vás poprosila o udělení souhlasu k účasti dítěte na výzkumu k mé diplomové práci, která má téma Rozvoj slovní zásoby u žáků 1. stupně ZŠ.

Cíl výzkumu: Hlavním cílem bude zjistit, jaká je úroveň slovní zásoby žáků v 5. ročníku ZŠ a jaký může mít učitel vliv na jejím rozšiřování. Dílčím cílem bude také zjištění, zda mají dívky větší slovní zásobu než chlapci.

Popis výzkumu: V prvním experimentu budou žáci psát slohovou práci, z ní vypočítám tzv. index TTR ratio (poměr mezi celkovým použitým počtem slov a počtem různých slov) a díky tomu zjistím úroveň slovní zásoby žáků.

Ve druhém experimentu, který by však proběhl až o několik týdnů později, s žáky nejprve procvičím slovní zásobu, která se týká zadaného tématu slohové práce. S žáky provedu textová cvičení a didaktické hry, které přispívají k rozvoji slovní zásoby. Další den žáci opět napíší slohovou práci na totéž téma, ale vyberou si jinou postavu, také následně změřím slovní zásobu žáků pomocí indexu TTR. Výsledky měření v obou experimentech porovnáám. Cílem bude zjistit, zda ve druhém experimentu žáci dosáhnou lepších výsledků, tedy vyšší úrovně slovní zásoby.

Ujišťuji Vás, že výsledky budou zpracovány anonymně, jedině, co mi u slohové práce žák vždy vyplní, je pohlaví, jelikož na to se ve své práci také zaměřuji. Výsledky budou použity výhradně k účelům diplomové práce.

Souhlasím, aby se můj syn/dcera _____

zúčastnil/zúčastnila výzkumu k diplomové práci.

Dne: _____

Podpis rodiče: _____

Příloha 3 – Text – Popis osoby¹

Popis mého spolužáka

Mezi mé nejoblíbenější spolužáky patří bezesporu Teddy. Tadeášova přezdívka ho přirovnává k medvědům, s nimi má mnoho společného i postavou, je totiž velmi vysoký a rozhodně nepatří k nejhubenějším lidem na světě. Už na první pohled je na něm znát, že jeho tatínek je původem Ital, Teddy je totiž po něm snědší pleti.

V porovnání s tělem má Teddy malou hlavu s odstátýma ušima a velmi krátkými černými vlasy. Na první pohled si každý všimne jeho tmavých očí hnědé barvy, které se schovávají pod velmi hustým obočím. Oči mu rámuje krásné dlouhé řasy. Pozornost k sobě přitahuje i jeho trochu širší nos. Naopak ústa působí proti zbytku obličeje nenápadně, jsou totiž malá a pečlivě ukrytá pod tmavými vousky. Když se Teddy usměje, spatříme jeho zuby bílé jako perličky.

Teddyho tělo působí velmi kulatě, je očividné, že příliš neholduje sportu, ani jiným fyzickým aktivitám. Jeho ruce i nohy působí obtloustle a je také znát, že nejsou příliš silné.

Přestože jsou pro Teddyho jakékoliv sportovní výkony noční můrou, obléká se nejčastěji do sportovního oblečení. Je mu jedno, jestli je jeho oblečení špinavé či děravé, důležité je pro něj pohodlí. V doplňcích se Teddy příliš nevyžívá, občas nosí nedioptrické brýle, aby působil chytře, ale to je vše.

Způsob jeho řeči se nijak neliší od vrstevníků, jako každému chlapci v pubertě mu občas přeskočí hlas, protože mutuje. Jinak ale hlasem vůbec nevybočuje, naopak má ale svou typickou chůzi. Jeho chůze je trochu kymácivá, to nejspíš způsobuje jeho výška. Když pospíchá, nebo při tělocviku běží, působí velmi neohrabaně.

S Teddym jsem si zpočátku příliš nerozuměl, ale když jsem ho poznal, tak jsem si ho oblíbil pro jeho smysl pro humor a neustále poznávám jeho další stránky.

¹ MUSILOVÁ, Jitka, rukopis – upraveno, zkráceno, in: KONÁŠOVÁ, Jitka. Popis - můj spolužák [online]. PravopisČeský.cz, 2017-11-22, Dostupné online: <https://www.pravopiscesky.cz/popis-muj-spoluzak-pra-1149-10378.html#popis-meho-spoluzaka>.

Příloha 4 – Příprava na vyučovací hodinu ČJ

Třída: 5. ročník

Vzdělávací oblast: Český jazyk a literatura

Vyučovací předmět: Český jazyk, 2 vyučovací jednotky (90 min)

Téma: Popis osoby – rozvoj slovní zásoby

Vzdělávací cíle hodiny:

Žák popíše svého spolužáka.

Žák výstižně popíše vybranou filmovou či knižní postavu.

Žák uvede synonymum či antonymum ke konkrétním slovům.

Žák najde v textu zdrobnělinu.

Žák vymyslí přirovnání.

Žák vysvětlí význam konkrétních slov.

Pomůcky: pracovní list, tabule, text – popis mého spolužáka

Program hodiny:

	Aktivita	Čas	Popis aktivity	Forma
1.	Úvod	2 min	Představení sebe, obsahu a cíle hodiny	hromadná
2.	Evokace, motivace	10 min	Hra Strážník: ² Děti sedí v kruhu, dětem sdělím, že si zahrajeme hru Strážník. Ztratil se nám kamarád a my ho chceme ostatním dětem, strážníkům, co nejlépe popsat. Strážník našeho kamaráda nezná, jediné, co budeme popisovat je jeho vzhled.	hromadná

² SPLAVCOVÁ, Hana. Pane strážníku, neviděl jste mého kamaráda?. Metodický portál: Články [online]. 20. 02. 2014. Dostupný z WWW: <<https://clanky.rvp.cz/clanek/18385/PANE-STRAZNIKU-NEVIDEL-JSTE-MEHO-KAMARADA.html>>. ISSN 1802-4785.

			<p>Žáky poprosím, aby si každý vybral jednoho spolužáka a předem si v duchu promyslel, co na něm popíše (stačí stručný, ale výstižný popis vzhledu).</p> <p>Poté vždy někoho vyberu, ten bude spolužáka popisovat – věta bude vždy začínat: „Pane strážníku, neviděl jste mého kamaráda...“, ostatní se potom hlásí a hádají, o koho se jedná.</p> <p>Vyvození cíle hodiny – dnes bude naším cílem zdokonalit se v popisování osob, abychom se uměli vyjádřit co nejpřesněji, aby si osobu druhý člověk mohl co nejlépe představit.</p>	
3.	Četba textu,	10 min	Žáci si nejprve přečtou pro sebe celý text, poté si podtrhnou slova, kterým nerozumí.	individuální
4.	vysvětlení obtížných slov	3 min	Slova si napíšeme na tabuli a žáci si je vzájemně vysvětlí. Případně slovo najdeme v internetové příručce ČJ, pokud nikdo z žáků některému slovu nebude rozumět. Předpokládám, že možná budeme muset vysvětlit slova: snědší, odstátýma.	hromadná
5.	Pracovní list:	20 min	Žáci řeší samostatně vždy jeden úkol, jehož zadání si společně přečteme. Poté budu vyvolávat žáky, kteří se hlásí a společně si řekneme řešení.	Individuální práce, v některých úkolech práce ve dvojici
	a) postava	20 min		
	b) hlava, obličej	20 min		
	c) oblečení	20 min		

			V některých úkolech žáci pracují samostatně, v jiných spolupracují se spolužákem.	Sdílíme hromadně
6.	Reflexe	5 min	<p>Žák se hlásí a dokončí jednu z vět (věty budou napsány na tabuli):</p> <p>Dnes jsem se naučil/a...</p> <p>V dnešní hodině jsem se zlepšil/a v...</p> <p>V dnešní hodině mě bavilo...</p> <p>Cílem dnešní hodiny bylo...</p>	hromadná

Příloha 5 – Pracovní list

1. POSTAVA:

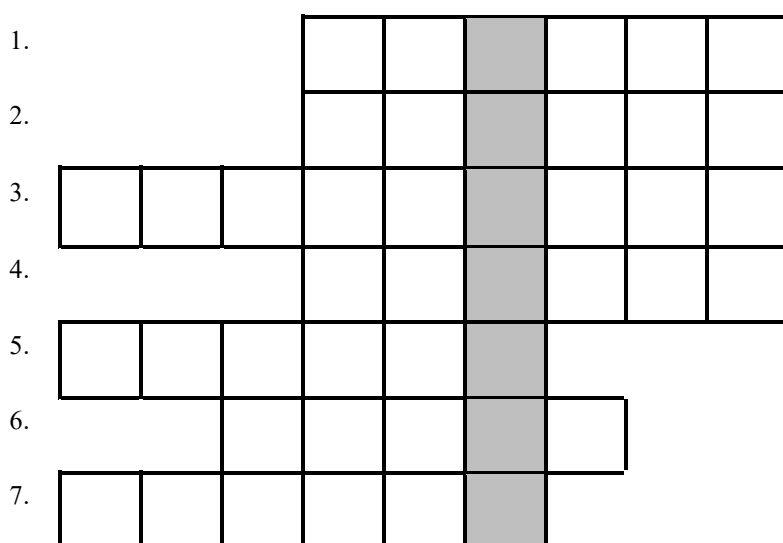
- a) Najdi a podtrhni v textu, jaký typ postavy má Teddy.
- b) Napiš ve dvou větách, jaký typ postavy má tvá oblíbená postava:

c) Najdi ve třetím odstavci textu přirovnání a vypiš jej:

- d) V prvním odstavci se nám opakuje třikrát za sebou sloveso „je“, čemuž bychom se v textech měli správně vyhýbat. Stejně tak by bylo vhodné nahradit jedno ze slov „působí“ ve 4. odstavci jiným výrazem. Vymysli se sousedem, jak to přeformulovat.

e) Vyřeš křížovku:

1. Vypiš ze třetího odstavce první zdobnělinu.
2. Napiš slovo opačného významu ke slovu ÚZKÝ.
3. Napiš slovo opačného významu ke slovu TMAVOST.
4. Napiš slovo opačného významu ke slovu MALÝ (postavou).
5. Uveď slovo podobného významu ke slovu SPATŘIT.
6. Doplň vyjmenované slovo po V, aby dávalo přirovnání smysl: HUBENÝ JAKO...
7. Uveď slovo podobného významu ke slovu HUBENÝ.

Tajenka: _____ - Dokážeš vysvětlit slovo z tajenky?

2. HLAVA, OBLIČEJ:

- a) Najdi v textu a podtrhni, jaký má Teddy tvar hlavy.

Jak vypadá jeho obličej? – Podtrhni v textu.

- b) Popiš v čem je tvá oblíbená postava stejná jako Teddy a v čem se liší – zaměř se na hlavu a obličej:

V čem jsou stejní	V čem se liší

- c) Rozhlédni se po třídě, podívej se, jaké může mít člověk vlasy. Popiš je pomocí různých přídavných jmen, pracuj ve dvojici se svým sousedem:

Pokud má dívka blondřaté vlasy, můžeme jí označit podstatným jménem:

Dívku s hnědými vlasy můžeme označit podstatným jménem:

- d) Když řekneme: „Má oči jako pomněnky.“, co tím máme na mysli?

Vymysli přirovnání: Má vlasy černé jako...

3. OBLEČENÍ:

- a) Jaké nosíš oblečení ty? Popiš ho svému sousedovi.

- b) Uveď slovo opačného významu ke slovům z textu:

Pohodlné ×

Špinavé ×

Chytře ×

- c) Má tvá postava nějaký typický doplněk? Napiš, jak vypadá:

Příloha 6 – Tabulka pro záznam dat ze slohové práce (ukázka)

Types		Frek.	24.	medvídek	2	48.	to	5
1.	a	6	25.	mírně	1	49.	tričko	3
2.	ani	1	26.	mluví	1	50.	trochu	1
3.	boty	1	27.	myslím	1	51.	tučňáků	1
4.	červené	3	28.	na	4	52.	typické	1
5.	dvě	1	29.	neviděl	1	53.	úplně	1
6.	hlas	1	30.	než	1	54.	uši	1
7.	hlavě	1	31.	nikdy	2	55.	velmi	1
8.	hluboký	1	32.	normální	1	56.	veselý	1
9.	ho	1	33.	nosí	1	57.	vybral	1
10.	hýbe	1	34.	obézní	1	58.	zajímavé	1
11.	chodí	1	35.	obléct	1	59.	ze	1
12.	chůze	2	36.	ojedinělé	1	60.	žádné	1
13.	jako	1	37.	pro	1	61.	že	2
14.	Je	7	38.	připomíná	1	62.	žlutý	1
15.	jeho	1	39.	přítom	1	Tokenů		100
16.	jiné	1	40.	Pú	2			
17.	Když	1	41.	rád	1			
18.	krátký	1	42.	rukáv	1			
19.	lidskou	1	43.	řečí	1			
20.	lysinu.	1	44.	sobě	1			
21.	má	7	45.	stranu.	2			
22.	med	1	46.	tak	1			
23.	medvěd	4	47.	také	2			